

Листа на активности кои ја загрозуваат животната и општествена средина

Според стандардите за деловна етика ПроКредит Банка не ги кредитира физичките лица и претпријатијата кои се вклучени во следниве активности:

- Производство или активности кои вклучуваат присилни или експлоататорски форми на принуден труд¹ или експлоатација на детски труд¹, дискриминаторски практики, или практики кои им спречуваат на вработените законски остварувања на своите права на здружување и колективно преговарање;
- Производство или трговија со кој било производ или активност којшто се смета за незаконски согласно законодавството, регулативите, меѓународните конвенции или договори, вклучувајќи, без исклучок, без ограничувања, законски легислативи или конвенции кои се однесуваат на заштита на биолошките ресурси² или културното наследство;
- Производство или трговија со оружје и муниција;
- Производство или трговија со алкохолни пијалоци (со исклучок на пиво и вино)³;
- Производство или трговија со тутун³;
- Коцкарници, казина и слични игри на среќа³;
- Трговија со диви животни или производи од диви животни регулирано согласно CITES⁴;
- Производство или трговија со радиоактивни материјали (вклучувајќи складирање и чување на радиоактивен отпад), бизниси или активности поврзани со нуклеарна индустрија или нуклеарни материјали⁵;
- Производство, трговија или употреба на несврзани азбестни влакна, или производи кои содржат азбестни влакна⁶ или производи кои содржат полихлорирани бифенили⁷;
- Производство или промет со лекови, пестициди/хербициди, хемикалии, кои ја оштетуваат озонската обвивка⁸ и други опасни супстанции предмет на укинување на меѓународно ниво⁹;
- Комерцијални операции на сечење или купување на опрема за сечење која ќе се употребува во основни тропски дождовни шуми. Производство или трговија со дрво или други шумски производи од шуми кои не се менаџираат.
- Риболов со мрежи во крајбрежна област во должина поголема од 2-5 км.
- Пратки на нафта или на други опасни супстанции во танкери кои не се во согласност со барањата од Меѓународната поморска организација (ИМО)¹⁰.
- Активности кои вклучуваат ослободување на генетски модифицирани организми во животната средина без одобрение од страна на соодветните надлежни органи, од кое би биле прогласени како слободни генетски модифицирани организми¹¹.
- Производство или активности кои што го загрозуваат имотот што е сопственост на локални жители или за кој локалните жители водат судски спор, како што се земјиште и водотеци кои се користат за издржување на добиток, лов или риболов, без комплетно документирана согласност од страна на овие лица.
- Активности во непосредна близина или во рамки на назначени заштитени подрачја согласно со домашното законодавство или меѓународни конвенции,

места од научен интерес, живеалишта на ретки или загрозени видови и основни или стари шуми од еколошко значење¹²;

- Активности кои можат да влијаат негативно на области од културно и археолошко значење;
- Активности кои вклучуваат принудно иселување ;
- Прекугранично движење на отпад забрането според меѓународното право¹³;
- Изградба на мини-хидроцентрали без соодветна оценка за влијанието врз животната средина ;
- Проституција и секој бизнис на кој примарната дејност им е поврзана со порнографија
- Експлоатација на рудници за дијаманти и комерцијализација на дијаманти, кога земјата домаќин не се придржува до Kimberley спогодбата (KPCS) или други слични меѓународни договори за експлоатација на ресурси.

---

1 Ова ги вклучува сите активности поврзани со трговијата на луѓе. Принуден труд означува работа или услуга што не се вршат доброволно, туку се изнудуваат од лицето, под закана со сила или казна.

Експлоатација на детски труд означува вработување на деца коешто е економски експлоатирачко, или за кое постои голема веројатност дека ќе му нанесе штета т.е. ќе го попречи образованието на детето, или неговиот физички, психички, духовен, морален или социјален развој. За подетални информации : IFC (меѓународно здружение за заштита од принуден труд и експлоатација на детски труд); ILO (меѓународна трудова организација) – декларација со Фундаментални принципи и Права на работа, и принципите содржани во следните конвенции: ILO (меѓународна трудова организација) конвенции 29 и 105 (принуден и искористен труд), 87(слобода за асоцијации), 98(право на колективно преговарање), 100 и 111(дискриминација); 138 (минимална возраст); 182(најлоши форми на детски труд); Меѓународна декларација за заштита на човечки права.

²Релевантните меѓународни биолошки конвенции вклучуваат, без исклучок: конвенции за заштита на водите од меѓународно значење, особено водните живеалишта (Ramsar конвенција); Конвенција за заштита на Европскиот див животински свет и природни живеалишта (Bern конвенција); Конвенција за светското наследство; Конвенција за биолошка разновидност;

3 Ова не е применливо за спонзорства на под-проекти коишто не се значително инволвирани во овие активности. „Не се значително инволвирани“ значи дека наведената активност е помошна активност во примарните операции на спонзорите на под-проектите . Исклучоци можат да бидат направени со одобрување од IFC(меѓународно здружение за заштита од принуден труд и експлоатација на детски труд)

4 CITES - Конвенција за Меѓународна трговија со загрозени видови или див животински и растителен свет. Листата на CITES набројани видови е достапна IFRили EBOR.

5 Ова не се однесува на набавката на медицинска опрема, опрема за (мерење на) контрола на квалитет и опрема за која IFC смета дека радиоактивните извори се занемарливи и/или соодветно заштитени.

6 Ова не се однесува на купувањето и користењето на цементни покривки од сврзан азбест каде содржината на азбест е помала од 20 %.

7 РСВ-а се полихлоринатни бифенили – група на високо токсични хемикалии. Најчесто се наоѓаат во електрични трансформатори исполнети со нафта, кондензатори и прекинувачи кои датираат од 1950 – 1985 година.

⁸Супстанци коишто ја намалуваат озонската обвивка (СНОО): хемиски соединенија кои реагираат и ја намалуваат озонската обвивка во стратосферата, што резултира со нашироко познатите „озонски дупки“. Протоколот од Монреал дава листа на СНОО, како и план за нивното смалување, со датуми за исклучување од употреба. Листата на хемиски соединенија регулирани со Монреалскиот протокол, која вклучува аеросоли, фреон, растворувачи и противпожарни агенси, заедно со детали за земјите потписнички и фази од целните датуми, е достапна од IFC или ЕБОР.

⁹Листата на производи кои се предмет на испишување или забрани е достапна од IFC или ЕБОР. Референтните документи ја вклучуваат ЕУ Регулативата (ЕЕЗ) бр.2455/92, која се однесува на извоз и увоз на одредени опасни хемикалии, која што е изменета; Обединета консолидирана листа на производи чија потрошувачка и/или продажба е забранета, повлечена, строго ограничена или не е одобрена од страна на владите; конвенција за претходно усогласени процедури за одредени опасни хемикалии и пестициди во меѓународната трговија (Ротердамската конвенција); Стокхолмската конвенција за неразградливи органски загадувачи; СЗО Класификација на пестициди од опасност.

¹⁰ Ова вклучува: танкери кои ги немаат сите потребни MARPOL SOLAS сертификати (вклучувајќи, без исклучок, ISM законска усогласеност), танкери на црната листа на Европската унија или забранети од страна на Парискиот меморандум за разбирање на државната пристанишна контрола (Париз MOU) и танкери кои се во фазата на регулација под 13G I 13H од Анекс 1 од MARPOL. Ниту еден танкер кој што е постар од 25 години не треба да се користи.

¹¹ Во земјите на делување на Европската Банка за обновa и развој: активности кои се однесуваат на пуштање на ГМО (генетски модифицирани организми) во животната средина, треба да бидат адресирани до ЕБОР и разгледувани и мерени во однос на соодветните барањата согласно пуштањето на ГМО.

¹² Главните референтни документи се IUCN правилник за заштитени подрачја.

¹³ Референтни документи се: Регулативата (ЕС) Бр. 1013/2006 од 14 јуни 2006год. за транспорт на отпад; Одлуката С(2001)107/Финална од советот на ОЕЦД во врска со ревизијата на одлуката С(92) 39/ Final за контрола на прекугранично движење на отпад наменети за операции за обновување; Базелската конвенција од 22 март 1989 година за контрола на прекуграничните движења на опасен отпад и неговото депонирање.
